

Cumhuriyet, 3 Ağustos 2012

Prof. Dr. Hakkı Keskin Siyasal Bilimci

Alevi yurttaşların inanç özgürlüğü

Anayasada zaten var olan inançlara ilişkin haklar Alevilere ivedi olarak tanınmalıdır. Alevilerin yurtsever temsilcileri, on yıllardır büyük bir sabırla Alevi toplumunun haklı istemlerini dillendirmektedir. Bu haklı talepler artık geciktirilmeden tüm siyasi partilerin gündemine alınmalı ve parlamento tarafından yasal bir güvenceye kavuşturulmalıdır.

Türkiye nüfusunun dörtte birinin Alevi inancına sahip olduğu tahmin edilmektedir. Bu büyüklükteki bir inanç toplumu olan Aleviler, günümüzde bile kendi inançlarını özgürce yaşayamıyor ve bu inanca uygun ibadet yapamıyorlarsa, bu durum, ivedi olarak çözüme kavuşturulmak zorundadır. Aksi halde PKK, Kürt kökenli Aleviler üzerinde artan bir etkinliğe sahip olacaktır.

Demokratik ülkelerde, kişiler dini inançlarını özgürce yaşayabilme hakkına sahiptirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 24. maddesinde de "Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir", "14. madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla, ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir" denilmektedir. 14. maddede "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz..." ilkesine vurgu yapılmaktadır.

Alevilere yapılan inanç haksızlığı son bulmalıdır!

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın güvence altına aldığı inanç özgürlüğünün Alevi yurttaşlarımız için uygulandığını söylemek mümkün değildir. Bilindiği gibi Aleviliğin ibadet yeri cami veya mescit değildir, cemevidir. İslam dinini Aleviler kendilerine özgü olarak yorumlamakta ve ibadetlerini tarihi gerekçelere dayandırarak cemevlerinde yapmak istemektedirler. Nitekim anayasada "ibadet, dini ayin ve törenler" 14. maddeye bağlı kalmak koşuluyla "serbesttir" güvencesi vardır.

Bu madde de ibadetin camilerde ve Hanefi veya bir diğer mezhebe sahip insanlarımızın inançları doğrultusunda yapılır diye bir koşul bulunmamaktadır. İbadetlerin nerede, nasıl yapılacağına ilişkin bir yetki yargıya veya Diyanet İşleri Başkanlığı'na da verilmemiştir, verilemez de. Bu nedenle Yargıtay'ın, "Cami ve mescit dışındaki yerlerin ibadethane olarak kabul edilmesi mümkün değildir" kararı anayasayla açıkça çelişmektedir.

Hıristiyanlık dinine mensup olan Katoliklere, siz Protestanların kilisesinde veya Protestanlara, siz Katoliklerin kilisesinde ibadet yapacaksınız diye bir koşul getirilebilir mi? Bundan daha akıl almaz ne olabilir? Ya da katoliklerin en başında bulunan Papa Protestanlara, sizler dini inançlarınızı şöyle ya da böyle uygulayacaksınız diye talimat verebilir veya onlar adına karar alabilir mi?

İşte, Türkiye'de uygulanmakta olan ve böyle kalmasında ısrar edilen dini anlayış budur. Yüzyıllardır Alevi inançlı insanlar ibadetlerini kendi evlerinde veya zaman zaman süregelen baskılara karşın

cemevlerinde yapmaktadırlar. Bu konuda hiç kimsenin, ne siyasi otoritenin ne de Diyanet İşleri Başkanlığı'nın müdahalesi veya söz söyleme hakkı vardır, olamaz, olmamalıdır.

Alevi yurttaşların kendi inançsal kurumları sağlanmalıdır!

Kendisini Alevi olarak niteleyen insanlarımız, her yurttaş gibi vergilerini ödemektedirler. Büyük bir bütçeye sahip olan Diyanet İşleri Kurumu'na, Alevi inançlı yurttaşlarımız vergileriyle önemli katkı sağlamaktadırlar. Peki bu vergilerden Aleviler yararlanabilmekte midirler? Ne yazık ki hayır. O halde, bu büyük bir haksızlık değil midir?

Yukarda da vurgu yaptığımız, anayasanın 14. maddesinde belirtilen ilkelere son derece bağlı olan Aleviler, inanç düzleminde de eşit vatandaş uygulaması görmelidir. Aleviler için ya özerk bir inançsal kurum oluşturulmalı, ya da en azından Diyanet İşleri Kurumu'nda tam anlamıyla özerk bir "genel müdürlük" kurulmalıdır. Bu kurum, Alevilerle ilgili inançsal görevlerin yanı sıra cemevlerinin açılmasına ve cemevi görevlilerinin tayinine kadar, gerekli yetkilerle donatılmalıdır. Ayrıca, Alevi inancına sahip din adamlarının yetiştirilmesi için ilahiyat fakültelerinde bölümler açılmalıdır.

PKK'nin Kürt Aleviler planı

Alevi yurttaşlarımızın inançlarını istedikleri gibi yaşayabilmeleri ve yerine gitirebilmeleri konusunda son derece haklı istemleri yerine getirilmezse, Kürt kökenli Aleviler, artan oranda PKK propagandasına kapılabilme riskiyle karşı karşıya bırakılmış olur. PKK, on yıllardır "Bu faşist TC sadece Kürtlerin değil siz Alevilerin de haklarını vermiyor, sizlere de baskı yapıyor" iddiasını öne sürerek özellikle yurtdışında propaganda yapmakta ve kısmen de başarılı olmaktadır.

Şahsen, 1985'te Almanya'da yayımlanan "Demokrat Türkiye gazetesi"inde, Kürtlerin kültürel haklarının verilmesi ve PKK'nin argümanlarını elinden almak için, resmi dil ve eğitim dili Türkçe olmak koşuluyla, Kürtçenin ana dili dersi olarak okullarda öğrenilebilmesini, Kürt kimliğinin tanınmasını, Kürtçe Radyo-TV vb. yayınların yapılabilmesine olanak sağlanmasını önermiştim. O zaman için son derece sakıncalı bulunan yazılarımdan tam 27 yıl sonra, Türkiye'de siyasiler okullarda Kürtçenin anadil dersi olarak öğrenilebilmesini gündeme alabildiler. Ancak PKK, bu sürede bu argümanlarla yaygın bir etkinlik sağladı.

Aynı hata Alevi yurttaşlarımıza ilişkin olarak da yapılmamalı. Anayasada zaten var olan inançlara ilişkin haklar Alevilere ivedi olarak tanınmalıdır. Alevilerin yurtsever temsilcileri, başta Prof. İzzettin Doğan olmak üzere, on yıllardır büyük bir sabırla Alevi toplumunun haklı istemlerini dillendirmektedir. Bu haklı talepler artık geciktirilmeden tüm siyasi partilerin gündemine alınmalı ve parlamento tarafından yasal bir güvenceye kavuşturulmalıdır.

Ben şahsen Hanefi mezhebine mensup dindar ailede yetişmiş bir kimse olarak, Türkiye'de insanların eşit haklar ve uygulamalarla barış ve dostluk içerisinde yaşayabilmeleri için bu önerilerimi tekrarlamayı bir aydın görevi biliyorum ve bu önerilerimin daha fazla gecikmeksizin dikkate alınmasını ümit ediyorum.